

نقش فارسی

کاریکاتور

گفت و گویان محمد حسن نیرومند

محمد حسن نیرومند مدیر مسئول ماهنامه بین المللی کیهان کاریکاتور و نخستین دبیر دو سالانه بین المللی کاریکاتور تهران می باشد. او متولد مشهد و کارشناس طراحی صنعتی بوده و از دهه ۶۰ وارد کار طراحی کاریکاتور شد و در حوزه هنری با دیگر کاریکاتوریست ها گروه کاسنی را تشکیل دادند. در سه ماهه پایانی ۱۳۷۰ به عنوان سردبیر کیهان کاریکاتور شروع به فعالیت نموده و یک سال بعد به عنوان مدیر مسئول تاهم اکنون در این نشریه مشغول به کار می باشد.

آقای نیرومند! ذات هنر کاریکاتور آزادی است شما به عنوان مدیر مسئول تها ماهنامه بین المللی چقدر توانسته اید بستر این آزادی را فراهم آورید؟

یکی از مباحثت جدی که امروزه جامعه ما با آن روبه روست و به نظر هنوز هم توانسته حواب دقیقی برایش ارائه دهد، این است که آزادی چیست؟ متأسفانه تکثر برداشت ها و در واقع نگرش ها در مقوله آزادی اتفاق ریزیاد شده که جامعه امروز ما توانسته به یک مفهوم واقعی از این واژه دست یابد. از این جهت، باید پذیریم وقتی صحبت از آزادی می شود، این نگاه و جهان بینی انسان هاست که این مفهوم را معنا می بخشد. من هم آزادی را از نقطه نظر و دیدگاه خاص خود معنای کنم. این که کیهان کاریکاتور به عنوان یک نشریه تخصصی در این زمینه چه کرده، حقیقتیش مادا علی در این زمینه نداریم. نشریه ما، وظیفه اصلی اش آشنازی مردم و جوان ها با عقوله هنر کاریکاتور و آموزش این هنر است. البته این به آن معنا نیست که ما ایده آل ها و آمال های خودمان را نخواهیم در این زمینه ترویج کنیم. به عنوان مدیر مسئول نشریه کاریکاتور سعی کرده ام قبل از این که به مفهوم آزادی توجه کنم، به مفهوم آزادگی توجه کنم و کاریکاتور از آنجا که وجه انتقادی دارد، وجه خاصی که غالباً در گیری همراه است و با آن ممزوج شده، یک مقداری کار با این هنر دشوار است. اگر کم دقیق شود، کاریکاتور همچون تیغی در دست زنگی قرار می گیرد. باید حد و مرزهای را برای خودمان قابل باشیم. مرزها همان مفهوم احترام به انسان و حرمت قابل شدن به است. ما وظیفه داریم که کاریکاتور را به گونه ای ترویج کنیم که از آن وسیله ای برای تحریب آدم ها درست نشود. نگاه ما به این هنر ابتدا بر این بوده که آموزش

نقشه‌گاه کاریکاتور

کاریکاتور

باشد. می خواهیم به هنر جوی خودمان بگوییم که کاریکاتور یک ذره بین یا میکروسکوپ است، بزرگ نمایی می کند و واقعیت های جامعه مرا انشان می دهد برای این که پیشتر دیده نشوند. برای این که بیماری های جامعه که از دید سیاری از آنها مخفی مانده به وسیله کاریکاتور بازنمایی و بزرگ نمایی بشود. اینکه کاریکاتور دروغ می گویند چون همه چیز را بزرگ تراز آنچه هست به نمایش می گذارد، به اعتقاد من این گونه نیست. شما هیچ وقت ذره بین را به خاطر خاصیت درشت نمایی اش زیر سوال نمی بردید. ذات ذره بین بزرگ نمایی است. کاریکاتور هم ذاتش بزرگ نمایی است. این دروغ نیست. تنها این قاعده به آن جهت در کاریکاتور استفاده می شود که بتواند نقاط کور و نقاط مخفی و انفاقات ظاهر آریز را بزرگ نمایی کند و دیگران آن را بهتر ببینند و آن را بهتر حس کنند.

○ مطالب مورد اشاره، مفاهیم کلی است. می خواهیم نظر شما را درباره کاریکاتور مطبوعاتی در ارتباط با مفاهیم فوق بدانم. کاریکاتورهای مطبوعاتی نوعی کاریکاتور است. یعنی که نمونه و رژانی از هنر کاریکاتور است. اما از آنجا که خاستگاه اولیه کاریکاتور و محل تولدش مطبوعات و روزنامه ها بوده اند، وقتی صحبت از کاریکاتور می شود، نوعی از کاریکاتورهای سیاسی در ذهنمان تداعی می شود.

به هر حال، بهترین نوع کاریکاتورها هم همین کاریکاتورهای مطبوعاتی هستند. اما این که چگونه می تواند در کاریکاتورهای سیاسی مصدق داشته باشد کمی مطلب را بازم مکنم.

کاریکاتورهای سیاسی خاستگاهشان مطبوعات است، مطبوعات حدائق ایران - به دنیا کاری ندارم، افراد از منظر و دیدگاه های خودشان مسائل را مطرح می کنند و دیدگاه های گروه ها و احزاب خاص، در این نشریات منعکس می شود. کاریکاتوریست هایی هم که در این نشریات کار می کنند، غالباً با موضوعاتی کار می کنند که در ارتباط با اهداف آن نشریه است. البته این سوال مطرح است که، موضوعاتی که طرح می شود به چه میزان با واقعیت ها سازگاری دارد. یعنی کاریکاتوریست در نشریه ای که دارای دیدگاه های ارگان خاصی است، چند مرتبه می تواند واقعیت ها و دردهای جامعه و آن چیزی که واقعاً به آن نیاز دارد منعکس کند. مشکل ما با کاریکاتورهای سیاسی از همین جانشایت می گیرد. کاریکاتور وقی در یک ارگان و حزبی و نشریه ای چاپ می شود غالباً اهداف آن حزب و گروه را دنبال می کند. من نمی خواهم برای هنرمندی که با آن گروه کار می کند محدودیت قائل بشوم، واقعاً مشکل کی امروز مطبوعات ما دارند، این است که در ارتباط با کاریکاتورهای سیاسی داریم. در حالی که در دنیا ما با سیاستمداران کاریکاتوریست رو به رو هستیم. این ها در مقوله جدا هستند. غالباً کاریکاتوریست ها در مطبوعات ما به عنوان تصویرگران اندیشه صاحبان آن نشریه عمل می کنند. این مطلب را از خود نمی گوییم. چند سال پیش که آقای بلانتو کاریکاتوریست روزنامه لوموند فرانسه به ایران آمدۀ بود، در جلسه ای گفت که: کاریکاتوریست ها ابتدا باید سیاستدار باشند، یعنی سیاستمدارانی باشند که بتوانند آمال و آرزو های خودشان را نه در قالب نوشتار بلکه در قالب تصویر به مخاطب منتقل کنند.

○ چرا کهیان کاریکاتور در زمینه کاریکاتور سیاسی به شکل فعال عمل نمی کند؟

● وقی بنا داریم نشریه ای را منتشر کنیم، پیش از هر چیز ما باید مخاطب نشریه را مدنظر قرار بدهم. یعنی نشریه را بر مبنای مخاطب طراحی کنیم. یکیان کاریکاتور از بدین تأسیس هیچ گاه ادعای نکرده که کار سیاسی، آن گونه که نشریاتی مثل گل آفایا دیگر نشریات در ایران تا به حال انجام داده اند، انجام می دهد. از ابتدا نیز گفتیم که کار ما این نیست. یکی از کارهای ما طرح مسائل تئوریک کاریکاتور سیاسی است. ما نشریه تخصصی کاریکاتور هستیم و در حیطه کار و آنچه برای میان تعريف شده و تعريف می کنیم، عمل می کنیم. بعضی در این راه، و در زمینه کاریکاتورهای سیاسی هم نمونه کارهایی داشته ایم.

تعريف ما از کاریکاتور تعريف در همه ابعاد آن است. کاریکاتورهای سیاسی و مطبوعاتی یکی از گونه های کاریکاتور است.

○ وقی مطبوعات را نگاه می کنیم و از طریق رسانه ها اخبار

هترهای تجسمی را دنبال می کنیم به نظر می رسد کاریکاتور از انواع هترهای دیگر فعلی تو باشد. نظر شما در این ارتباط چیست؟

- تقریباً همین گونه است که گفته می شود. امروزه کاریکاتور به اعتقاد من یکی از فعال ترین جریانات هنری کشور محسوب می شود. اما اینکه چرا این گونه است و چه عواملی باعث رشد هنر کاریکاتور در ایران شده، لازم می دانم در این زمینه بیشتر صحبت کنیم. دلایل متعددی دارد. شاید مهم ترین دلیلش این باشد که هنر کاریکاتور ذاتاً یک هنر مردمی است. حتی در تعریف کاریکاتور می گویند: «کاریکاتور دموکراتیک ترین هنرهاست». هنر کاریکاتور با توده ها و با مردم سرو کار دارد.

این ویژگی مهم است که کاریکاتور را مردمی می کند و چون روحیه مبارزه جوانه دارد، هنری است که هل من مبارز می طلب، در توجه با جامعه و گروهی که این ویژگی روحی و روانی را دارد به نوعی احساس حالت تزدیکی می کند. به عبارتی کاریکاتور هنری است که با ویژگی جوانی خیلی نزدیک است و شاید بتوان گفت که کاریکاتور «هنر جوانان پرشور» است. حال در کشوری که بیشترین تعداد جوانان را دارد، اگر زمینه ارائه هنرها در جامعه زیاد شود، گرایش جوانان به این هنر دموکراتیک و مردمی بیشتر می شود. این مهم ترین دلیلی است که کاریکاتور این گونه در میان نسل جدید ما مورد اقبال قرار گرفته است. اما واقعیت این است که اقبال وقتی امکان پذیر است که بسترها لازم برای هدایت جوانان به سمت هنر وجود داشته باشد. به اعتقاد من این بسترها حدود ده سال است که به صورت مناسب فراهم شده است.

اگر بخواهیم نموده ای از جریان هایی را که در واقع باعث گرایش جوانان به کاریکاتور شده توضیح دهم، می بایست از پیدایش نشریات کاریکاتوری مثل گالقا، طنز و کاریکاتور و کیهان کاریکاتور یاد کنیم. خوب نشریات دیگری هم بودند مثل خورجین و طنزپارسی که این ها هم تأثیر داشتند. البته در این میان دو نشریه تأثیرگذار در زمینه کاریکاتور بیشتر است. یکی طنز و کاریکاتور به مدیر مسئول آقای جواد علیزاده و کیهان کاریکاتور. چرا که این دو نشریه به صورت ویژه و در واقع گرایش اصلی اش کاریکاتور است. البته به عنوان مدیر مسئول کیهان کاریکاتور اگر از مجله تعریفی کنم ممکن است فکر کنند داریم از خودمان تعریف می کنیم. ولی واقعیت های تاریخی را که نمی شود انکار کرد. نه تنها من، که بسیاری از هنرمندان کاریکاتوریست نیز اذعان دارند از آنچاکه کیهان کاریکاتور به صورت تخصصی به هنر کاریکاتور پرداخته است، در این زمینه نقش ویژه ای را ایفا کرده. نقشی که بیشتر متکی بر جوان های علاقه مندی بوده که مایل بودند کاریکاتور را به صورت جدی تر پیگیری کنند. کیهان کاریکاتور در اصل حاصل نشست هنرمندان و کاریکاتوریست های جوان و جویای نامی بود که در حوزه هنری شکل گرفته بودند. حقیقت این است که در کاریکاتور بعد از انقلاب، گروهی که فعال تر از همه به میدان آمدند، تعدادی از کاریکاتوریست های جوان بودند که با حمایت حوزه هنری، گروه کاسنی را تشکیل دادند. بعد از همین گروه، باعث به وجود آمدن کیهان کاریکاتور و عده ای نیز به نشریات دیگر رفتند، به ویژه همشهری، که ابتدا به کاریکاتور ژورنالیستی و مطبوعاتی به شدت بیان داد و نقش تعیین کننده ای در زمینه کاریکاتورهای مطبوعاتی دارد. خوب این گروهها فعال شدند، و کم برگزاری یک بیانال بین المللی راچجه ها احسان کردند. خوشبختانه زمینه کاریکاتور شد و اولین بیانال دو ساله کاریکاتور تهران در سال ۱۳۷۲ برگزار شد که به شدت فراگیر شده و باعث گردید که کاریکاتور ایران را در معرض قضاؤت جهانی قرار دهیم و از طرفی هم باعث شد میزان علاقه مندان به هنر کاریکاتور در ایران افزایش پیدا کند. در کاریکاتور دنیا و جریان فعل در عرصه کاریکاتور داریم، کاریکاتورهای مطبوعاتی و کاریکاتورهای نمایشگاهی. شاید حدود ۵۰ سال است که گونه های کاریکاتورهای نمایشگاهی به شدت مورد اقبال قرار گرفته است. آمار دقیقی تداریم ولی با ارتباطی که طی این سال ها کیهان کاریکاتور با نمایشگاه های بین المللی داشته چیزی حدود ۱۲۰ نمایشگاه کاریکاتور در دنیا در حال حاضر قابل هستند که جوایز زیادی هم در طی سال تقدیم شرکت کنندگان و برندهای می کند. خوشبختانه در کیهان کاریکاتور و برای اولین بار اقدام به درج نام و شرایط و آدرس این نمایشگاه ها کردیم. شرکت جوانان ما در این

ز دستی بسته داریم
نشریه ای ز دستی نشر کنیم
پیش از هر چیز دست بیاید
نه حصب نشریه را دست نظر
فرار بادهیم

نقش و اثر
صنو کاریکاتور

نمایشگاه‌ها و برنده شدنشان و حسن رقابت و علاقه به موفقیت در عرصه‌های بین‌المللی باعث شد تا جوانان زیادی هنر و توانایی خودشان را در نمایشگاه بین‌المللی محک بزنند. موفقیت این جوانان در نمایشگاه‌ها و انکاس آن در رسانه‌های گروهی، کم کم موجب شد که بر تعداد این علاقه‌مندان افزوده شود. امروز به جرأت می‌گوییم که کاریکاتور ایران یکی از فعال ترین جریان‌های کاریکاتوری به ویژه در ارتباط با نمایشگاه‌های کاریکاتور در دنیاست. ما وقتی آمار شرکت کنندگان ایرانی را در مقایسه با سایر شرکت کنندگان در کاتالوگ‌های می‌بینیم متوجه حضور هنرمندان ایران به مقدار قابل توجهی در این نمایشگاه‌ها می‌شویم که طی سال‌های اخیر هم موفقیت‌های چشمگیری هم به دست آورده‌اند. متأسفانه این موفقیت‌ها آن گونه که باید انکاس پیدا نکرده است. فکر می‌کنم اگر آن همتی که در رابطه با سینما و یا هنرهای تجسمی وجود دارد در رابطه با کاریکاتور و در ارتباط با موفقیت‌های این جوانان وجود داشت امروزه کاریکاتور ایران بسیار مطرح تر بود. به نظرم این دلایل کافی است که یک جریان پرشور و نشاط در عرصه هنرها به ویژه در مورد کاریکاتور در ایران به وجود بیاید.

○ شما در مورد موفقیت‌ها گفته‌ید. آیا فکر می‌کنید امکانش بود در این زمینه جریان فعال تر شود.

● همان طور که گفتم دلایل زیادی می‌باشد وجود داشته باشد که این جریان را فعال تر کند. کاریکاتور یک جریان خودجوش و به شدت وابسته به خود هنرمندان کاریکاتوریست ایران است. متأسفانه در گذشته نهادهایی را که باید این جریان کاریکاتور را حمایت کنند، نداشتم، هم اکنون هم ندارم. لازم است، مطلعی را گوییم که شاید ذکر خالی از فایده نباشد. متأسفانه متولیان هنرهای تجسمی کشور نسبت به مقوله هنر کاریکاتور عنایت کافی ندارند و به نظر می‌رسد که محدود به کاریکاتور هم نباشد. در عکاسی و سایر هنرهای تجسمی هم همین طور است به جز نقاشی. چرا که بخش عمده‌ای از بودجه هنرها تجسمی به مسوی نقاشی سرازیر می‌شود. در حالی که کاریکاتوریستی داریم که در یک نمایشگاه بین‌المللی موفق شده، ولی توان مالی را که به این مسافت برود و جایزه خودش را بگیرد ندارد. دوستان مسؤول عنایت لازم را نسبت به سایر هنرها ندارند. فکر می‌کنم انتقادی است که بر این دوستان وارد باشد و امیدوار مسؤولین هنری کشور نسبت به این قضیه توجه پیشتری کنند. اگر ۵ سال گذشته‌ی هنر نقاشی ایران را با هنر کاریکاتور مقایسه کنیم متوجه جایگاه هنر کاریکاتور و نقاشی ایران خواهیم شد. در طول این سال‌ها چند هنرمند نقاشی در عرصه‌های جهانی، در بینال‌ها و مسابقات و نمایشگاه‌ها موفق بوده‌اند. در حالی که در کاریکاتور هر ساله بیش از ده - دوازده هنرمند کاریکاتوریست داریم که جوانی ارزش‌های را از نمایشگاه‌های مطرح خارجی به خود اختصاص داده‌اند. به نظرم جما داراد این جوانان حمایت و تقدیر کنیم. من نمی‌دانم چه زمانی باید تشکیل در ایران شکل بگیرد که از موفقیت یک کاریکاتوریست تقدیر شود. حتی اجازه بدھید این گله راه مطرح کنم، بینند کیهان کاریکاتور نقش سیار تعیین کننده‌ای در شکوفایی کاریکاتور کشور داشته و فکر می‌کنم این وظیفه مسؤولین فرهنگی - هنری کشور باشد که از نشریه‌ای همانند کیهان کاریکاتور و دیگر نشریاتی که نقشی در زمینه هنرهای تجسمی دارند، تقدیر شود و یا حداقل به صورت زبانی و شفاهی از این ها تشرک شود. زیرا اینها بخشی از وظیفه‌ای را که بر عهده‌ی نهادهای فرهنگی - هنری است انجام می‌دهند. به نظر می‌رسد اگر به همین موارد جزئی دوستان توجه کنند می‌توانیم امیدوار باشیم اتفاقات اساسی تری در حوزه هنر کشور پدید بیاید.

○ پس طبق گفته‌ی شما می‌باشد در حال حاضر تعداد زیادی کاریکاتوریست در ایران وجود داشته باشد. اما وقتی نشریات را ورق می‌زنیم، تنها با محدودی کاریکاتوریست رو به رو می‌شویم. و بعضی کاریکاتورهایی در نشریات چاپ می‌شود که به نظر نمی‌رسد چنان دارای ارزش هنری باشند. پس این کاریکاتوریست‌هایی که شما از آنها یاد می‌کنید کجا هستند.

● اگر به صورت آماری بخواهیم کاریکاتوریست‌های فعال ایران را خدمت شما عرض کنم، فکر می‌کنم در حال حاضر چیزی نزدیک به بانصد کاریکاتوریست در ایران وجود دارند که می‌توانند کارهای ارزشمندی از آن دهند. این بانصد کاریکاتوریست غالبًا در نمایشگاه‌های خارجی شرکت می‌کنند. از این تعداد، حدود صد نفرشان کاریکاتوریست‌های احرافه‌ای هستند او شاید کار مطبوعاتی دارند. اما

می‌شن
رمان
می‌لیح

نقش و اثر

صل کاریکاتور

کتاب ماه
کاریکاتور

افزادی که با نشریات و روزنامه ها کار می کنند خبی محدود هستند که می توانم دلایل متعددی را برایش ذکر کنم. اگر از من پرسیده شود چند نفر در ایران کاریکاتوریست حرفة ای هستند، می گوییم، این تعداد به اینگشتان یک دست هم نمی رسد. یعنی کسی که از طریق کاریکاتور امور معاشر کرده و نان می خورد. هیچ کدام هم تقریباً از کاری که می کنند راضی نیستند. آن هم به این دلیل که باید کاریکاتوریست در مطبوعات کار کند، یا این که در نمایشگاه های بین المللی شرکت کند به امید این که در این زمینه شاید موفقیت را به دست آورد. مانند سیاری از کاریکاتوریست های بلوک شرق که به صورت حرفاً در نمایشگاه ها شرکت می کنند و جوازیست متعددی را به خود اختصاص داده و از این طریق زندگی می کنند. شاید در ایران تنها یک نفر باشد که بدین صورت در عرصه کاریکاتور ایران فعالیت می کند. اما کاریکاتوریست در مطبوعات ما با دو مشکل رو به است. اول این که تعدادی از مدیران چواید ما در ک درستی از کاریکاتور ندارند. چرا که کاریکاتور را به دلیل کارهای ضعیفی که به عنوان کاریکاتور در نشریاتشان به چاپ می رسد، نمی شناسند. یا مدیران نشریات، به ضعف کاریکاتوریست هایی که جذب می کنند واقع نیستند و یا این که احساس نیازی که یک نشریه هم باید به کاریکاتور داشته باشد نمی کنند. از طرفی دیگر پرداخت ها به این کاریکاتوریست های سیاری پایین و ابتدای است و هیچ گونه قیمت گذاری درستی نسبت به آثار کاریکاتوریست ها در مطبوعات ما انجام نشده است.

در شرایط امروز آثار کاریکاتوریست ها در مطبوعات ما به حداقل قیمت خریداری می شود و کاریکاتوریست به دلیل مشکلات مالی فراوان مجبور است آثار خود را به پایین ترین قیمت در اختیار صاحبان نشریه قرار دهد. همین امر باعث می شود سیاری از کاریکاتوریست ها به فعالیت دیگری روی آورند. متأسفانه ارگان حمایت کننده ای هم در این زمینه وجود ندارد که قیمت گذاری کرده و صاحبان جراید را ملزم کنند که بر اساس قیمت های ثابت شده حق طرح افراد را پردازند. این را می شود از بی توجهی خود کاریکاتوریست ها دانست، چون این انحصار های صنفی هستند که قیمت گذاری می کنند. متأسفانه از سال ۷۲ و بعد از طی ۸ سال هنوز کاریکاتوریست ها موفق نشده اند یک انحصار صنفی در این زمینه به ثبت برسانند تا از حقوق صنفی شان دفاع بکنند.

در واقع این مشکلات از اهم مسائلی هستند که باعث می شود آثار خوب کاریکاتوری را کمتر در نشریات خود مان بینیم. بیش از پانصد نشریه در حال حاضر در کشور فعال هستند که حداقل باید در نیمی از این نشریات کاریکاتوریست های فعالیت کنند. اما فکر می کنم هزمندان کاریکاتوریستی که با نشریات به صورت جدی در زمینه کاریکاتور فعالیت دارند به مرز ۲۰ هم نمی رسد که البته جای تأسیف دارد. به هر حال این پانصد کاریکاتوریست باید فعالیت کنند. مطبوعات قدرت جذب اینان را ندارد. از سوی دیگر علاوه ای به شرکت در نمایشگاه های بین المللی و کسب موفقیت که شاید بخشی از آن به شانس پرگرد دیده نمی شود.

با این حساب تکلیف این تعداد انبوه هنرمند چیست. واقعاً متولیان فرهنگی کشور چه راهی را برای به کار گیری نیروهای مستعد پیشنهاد می کنند و آیا در این زمینه فکری شده است. به نظر می رسد اساساً در این زمینه هادف عمل و توجهی صورت نمی گیرد. فکر می کنم راه های مناسبی را می شود پیدا کرد که از توانایی های این جوانان بهره گرفت و سطح هنری کشور را ارتقا داد.

○ پیشنهاد شما در این زمینه چیست. چگونه می شود این افراد بهره گرفت؟

● یکی از راه هایی که کیهان کاریکاتور هم سعی می کند نقشی داشته باشد، برگزاری نمایشگاه های داخلی است. به هر حال ارگان ها و نهادهای مختلفی هستند که می توانند اهداف تبلیغاتی خودشان را به گونه ای با برگزاری نمایشگاه های کاریکاتور ممامنگ کنند. این نهادها می توانند زمینه را برای برگزاری نمایشگاه های کاریکاتور داخلی فراهم کنند و در واقع تور فعالیت کاریکاتور را در کشور گرم نگه دارند. و از طرفی این نهادها با ارائه ی جوازی به برندهایان می توانند بخشی از نیازهای مالی هزمندان را تأمین کنند. البته این کار اساسی نیست. فقط به این خاطر صورت می گیرد که ما یک فعالیت دائمی در طول سال داشته باشیم. به نظر می آید که بتوان فعالیت خیلی جدی تری را دنبال کرد. سیاری از این هزمندان کاریکاتوریست کشور در عرصه طراحی و بیوژه اینمیشن، توانایی های بالایی دارند. معقدم اگر یک جریان

نقش و مضمون صن کاریکاتور

گفتگو با احمد رفعت

دندان خود را دلایل زیادی
می‌داند. بسته که این
کیمی، خود را که جریان
شما را می‌گیرد و خود
آنرا درست نماید این
که بسته به خود
آنرا درست نماید. این
که این جریان
آنرا درست نماید.
که این جریان
آنرا درست نماید.

آنرا درست نماید.
آنرا درست نماید.
آنرا درست نماید.
آنرا درست نماید.
آنرا درست نماید.
آنرا درست نماید.
آنرا درست نماید.
آنرا درست نماید.

فعال، جریان کلان نگر شیه جریانی که در سینما و یا در فارابی شکل گرفت، در عرصه اینمیشن کشور شکل بگیرد، می‌توان مطمئن بود که با سازماندهی این جوانان، جریان اینمیشن کشور را فعال کرد. الان اینمیشن در دنیا یک صنعت بسیار بسیار فعال است که بسیاری از کشورها با فعال کردن تولید اینمیشن توانسته اند افکار و اندیشه های فرهنگی خود را در معرض دید جهانیان قرار دهند و از این راه میزان قابل توجهی ارز به کشور وارد کنند.

ما که به شدت نیاز داریم کشور در این زمینه فعال باشد. به همان شدت هم نیاز داریم که برای جوانان های خودمان اشتغال ایجاد بکنیم. چرا ناید از این نیروهای جوان و مستعد استفاده کرد. به نظرم می‌آید که اگر سرمایه گذاری که مسؤولین در حوزه صنعت به خرج می‌دهند، یک صدم آن را در عرصه اینمیشن کشور به خرج می‌دادند می‌توانستیم اینمیشن کشورمان را تحول کنیم و از این بازاری که ایجاد می‌شود از مناسی را هم به سوی کشور سرازیر کنیم. این یک بحث خیالی که مبتنی بر افکار و ایده‌آل های یک نفر باشد نیست. حرف من حرف کسی است که از نزدیک دستی بر اتش دارد و وضعیت هنرمندان کاریکاتوریست را می‌شناسد و نیز به اینمیشن و بازار اینمیشن تاحدوی اشراف دارد، می‌دانم که اگر جریان فعالی در کشور به وجود نمایم، می‌شود با هدایت این هنرمندان کاریکاتوریست و اینمیشور یک بازار جهانی در عرصه اینمیشن و حضور در رقابت های بازار جهانی راه اندازی کرد.

در بین صحبت هایتان از انجمن صنفی کاریکاتوریست ها گفتید. علی‌رغم این که این گروه از اولین گروه هایی بودند که اقدام به تشکیل صفت کاریکاتوریست ها کردند چرا هنوز موقع نشده اند آن را به ثبت برسانند.

در این زمینه می‌شود دلایل زیادی را مطرح کرد. البته باید پذیریم که ماکار جمعی بلد نیستیم. مشکل اساسی در این تکه خلاصه می‌شود که ماکار جمعی رانی توایم به درستی به پیش بیزیم. معمولاً اگر یک نفر تواند محور قرار بگیرد و بتواند خودش را به گونه‌ای عرضه کند که دیگران او را قبول داشته باشند، آنگاه می‌توانیم امیدوار باشیم که آن اهداف به تیجه برسد. اما چون این اتفاق حداقل در کاریکاتور رخ نداده، در نتیجه در طول این سال ها نتوانسته ایم صنف کاریکاتوریست های کشور را سامان دهیم. در این زمینه دوستان جلسات متعددی داشته اند و موارد زیادی هم انجام شده، حتی اساسنامه کاریکاتوریست ها هم به تصویب جمعی که حداقل در تهران بوده اند رسیده و از طریق کیهان کاریکاتور در سطح کشور منتشر شده است. موارد حقوقی که باید در اساسنامه باشد لحاظ نشده و ممه چیز آمده است. دوستان هم در این زمینه فعالیت هایی را داشته اند. فقط یک گیر کوچولو هست که هنوز موقع نشده اند آن را حل کنند. امیدواریم در آینده نزدیک شاهد تأیید اساسنامه از طریق مراجع ذیصلاح باشیم. آثار کاریکاتور یا باید در نمایشگاه عرضه شوند یا در روزنامه ها جای بشوند. همان طور که گفتید در روزنامه ها گمتر شاهد چاپ آثار کاریکاتوری هستیم، البته نمایشگاه ها هم خیلی فعال نیستند. چه پیشنهادی برای ارائه این گونه آثار دارید.

خوشبختانه چند سالی است که خانه کاریکاتور ایران فعال شده و شاید از فعال ترین مراکز فرهنگی کشور هم باشد. این مطلب کاملاً از خود جی های فرهنگی این مکان مشخص است. مسؤولیت این مکان با آقای شجاعی طباطبائی است و در این زمینه اقدامات خوبی را انجام داده اند. آثاری را هم به صورت نمایشگاه هفتگی در خانه کاریکاتور ایران برگزار می‌کنند. این خانه مرکز بسیار فعال و پویایی در این عرضه است. احتمالاً مشغول فراهم کردن زمینه ای برای افتتاح نمایشگاه در سراسر کشور هستند. اخیراً شنیدم که خانه کاریکاتور تبریز هم افتتاح شده و این نمایشگاه ها می‌توانند تور فعالیت کاریکاتور در عرصه فرهنگ ایران را گرم نگه دارند. البته کار انتشارات هم به صورت مجموعه کمایش انجام می‌شود. غالباً گروه های مختلفی در سطح کشور فعال هستند و آثارشان را به صورت جمیعی به شکل کتاب چاپ می‌کنند. خانه کاریکاتور هم در این زمینه تعداد قابل توجهی کتاب چاپ کرده. آثاری که خانه کاریکاتور چاپ می‌کند معرفی هنرمندان مطرح دنیاست. امیدوارم کم امکان فراهم شود که آثار کاریکاتوریست های ایرانی را هم چاپ کنند. اگر نهادهای فرهنگی کشور کمک کنند، این امکان وجود دارد که آثار کاریکاتوریست های ایرانی به صورت مداوم در کتاب ها و کاتالوگ های مختلف شود. اگر این اتفاق بیفتد فکر می‌کنم نقش بسیار خوبی در پیشرفت هنر کاریکاتور در ایران داشته باشد.